

# Varning för spioner!

Utan att du vet om det, utan att du märker det smyger små nätspioner in i din dator.

När du installerar gratisprogram på din dator, följer det ofta med små spion- och reklamprogram som installeras utan din vetskap. Företag som distribuerar gratisprogram får betalt från andra företag för att smyga med dessa s k spyware. Mycket vanligt är att spionprogrammen följer med s k fildelningsprogram som du använder för att hitta mp3-musik på nätet, t ex Kazaa, Morpheus, Imesh m fl.

## Vad gör en nätspion?

Ett spionprogram kan ha som uppgift att kartlägga ditt surfbeteende för att sedan skicka information till ett företag eller ett annonsnätverk som i sin tur sänder riktad reklam till dig. De kan bl a orsaka irriterande popup-fönster, bevaka dina tangenttryckningar, skanna din hårddisk, förändra dina standardinställningar och göra din dator instabil.

## Exempel så spionprogram

**Gator** – sänder information om dina surfvanor, dina användaruppgifter och ditt ip-nummer till tillverkaren, som sedan säljer dessa uppgifter vidare till annonsörer.

**Savenow** – installerar ett verktygsfält som övervakar vilka sajter du besöker, men visar även annonser.

**Ezula / Toptext** – lägger in gula markeringar bakom nyckelord på sajter som du besöker. Dessa ord blir klickbara länkar till olika reklamsidor, vars ägare betalar Ezula för denna tjänst.

**B3D** – ett program som används för att visa animerad reklam.

**Bonzi Buddy** – en liten pratande apa som samlar information om din dator och skickar till tillverkaren. Det kan dessutom installera s k Trojaner.

**Web3000** – visar pop-up-reklam, men kan också skriva över vissa systemfiler.

## Hur skyddar jag mig?

Vissa spionprogram är mer harmlösa än andra, men alla hotar din integritet. Dessutom är problemet med spyware växande och du bör ta det på allvar. Ett alldeles utmärkt program som söker efter och rensar bort dina spyware är **Adaware**.

Du kan gratis hämta det på nätet:

1. Gå till **www.download.com**
2. I rutan **Search** skriver du: **Ad-aware** och du väljer att söka **In downloads**.
3. Klicka på **Go**.
4. Bland sökresultaten finns Ad aware 5.83 (eller en senare version).
5. Kontrollera att det är en gratis version, dvs **License: Free**.
6. Klicka på **Download now**.
7. Välj att spara filen i valfri mapp.
8. När hämtningen är klar, öppnar du den aktuella mappen och dubbelklickar på filen aaw.exe. Programmet installeras.

## Använda Ad-aware

1. När du startar programmet får du möjlighet att bocka för var, dvs i vilka delar av din dator, som du vill att Ad-aware skall leta. Viktigt är att du bockar för Registret (Registry), men jag föreslår att du bockar för allt.
2. Klicka sedan på **Scan Now**.
3. När programmet har skannat klart, kan du i fönstret **Summary** se om några misstänkta komponenter som tillhör spionprogram har hittats.
4. Om du vill få mer detaljerad informa-

tion, klickar du på **Show log**. Den loggfil som visas kan du även välja att spara. Klicka sedan på **Back** för att komma tillbaka till **Summary**. Obs! Denna punkt är inte nödvändig att utföra!

5. Klicka på **Continue** för att se vilka komponenter Ad-aware har funnit.
6. Markera de komponenter du vill ta bort och klicka på **Continue**.  
Jag litar helt på Ad-aware och tar alltid bort alla föreslagna komponenter.
7. Du får frågan "Remove the selected components from your system?"
8. Klicka **OK**.

Ad-aware finns bara för Windows, inte för Mac. Men å andra sidan är spionprogram ett problem främst för PC-användare.

**Tips!** Ladda även ner programmet RefUpdate 2.0 (eller senare version) som uppdaterar Ad-aware med de senaste spyware. Du hittar det på samma sida som du hämtade Ad-aware.

## Har du en fråga?

Skicka dina frågor skriftligen till:

Today Press

Datafrågor

Box 1413

751 44 Uppsala.

Du kan också faxa din fråga till oss på fax

018-15 02 10 eller e-posta på

redaktion@ds.todaypress.se

**Fråga:** Hur får jag ett promilletecken i Word?

Jag har förtvivlat letat under *Infoga*, *Symbol*, men hittar bara procenttecken där.

**Svar:** Håll ner *Alt-tangenten* och skriv *0137* på det numeriska tangentbordet så får du ett promilletecken – %. Detta är en s k ASCII-kod (American Standard Code för Information Interchange). Praktiskt är att de inte bara kan användas i Word, utan även i många andra program.

Andra användbara ASCII-koder är:

|             |                 |
|-------------|-----------------|
| Alt+37 ? %  | (procenttecken) |
| Alt+248 ? ° | (gradtecken)    |
| Alt+252 ? ³ | (upphöjd 3:a)   |
| Alt+253 ? ² | (upphöjd 2:a)   |
| Alt+184 ? © | (copyright)     |

**Tips!** Testa dig fram med Alt+olika tal mellan 1 och 253.